МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Затверджено
на засіданні кафедри сходознавства
імені професора Ярослава Дашкевича
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

Завідувач кафедри _____
доц. ОЛЬГА МАКСИМІВ

Силабус із навчальної дисципліни
«Теоретична граматика та актуальні проблеми лінгвістичних студій японської мови»,

що викладають в межах ОПП «Японістичні студії»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 035 — Філологія, спеціалізації
035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська

Львів 2024

Назва курсу	Теоретична граматика та актуальні проблеми лінгвістичних студій японської мови
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	філологічний факультет, кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, Спеціальність: 035 Філологія. Спеціалізація: 035.069 східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська
Викладачі курсу	Забуранна Ореста Володимирівна, к. філол. н., доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича
Контактна інформація викладачів	**oresta.zaburanna@lnu.edu.ua**
Консультації з курсу відбуваються	в день проведення практичних за попередньо домовленістю.Також можливі онлайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій потрібно писати на електронну пошту або телефонувати.
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/teoretychna-hramatyka-iaponskoi-movy-ta-aktualni-problemy-linhvistychnykh-studiy-iaponskoi-movy
Інформація про курс	«Теоретична граматика та актуальні проблеми лінгвістичних студій японської мови» – це нормативна дисципліна зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.069 східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська для ОПП «Японістичні студії», що викладається у другому семестрі магістратури в обсязі **4** кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс “Теоретична граматика та актуальні проблеми лінгвістичних студій японської мови” є обов’язковим складовим елементом у підготовці фахівців з японської мови і літератури. Його розроблено таким чином, щоб ознайомити студентів з метамовою лінгвістичного опису та основними моделями граматики сучасної японської мови; теоретичними питаннями виділення, систематизації та функціонування граматичних одиниць мови у синхронії, розвинути навички практичного аналізу широкого спектру граматичних засобів мови, дати поглиблене розуміння актуальних проблем японської лінгвістичної науки. Лекції та практичні проводяться японською мовою.__
Мета та цілі курсу	**Мета** – сформувати розуміння будови і закономірностей функціонування граматичної системи японської мови в синхронії та ознайомити з актуальними проблемами мовознавчих пошуків сучасної японістики, виробленим нею інструментарієм граматичного аналізу. **Цілі** – узагальнити на теоретичному рівні знання з граматики сучасної японської мови, отримані студентами під час навчання на

	освітньому рівні бакалавра; - сформувати розуміння граматичної системи японської мови; - ознайомити з основними напрямами досліджень та метамовою граматичних студій сучасної японістики; - визначити принципи виокремлення граматичних класів слів (частин мови) та їхні граматичні категорії в сучасній японській мові; - ознайомити з принципами виділення членів речення, основними модальними категоріями японського речення; - охарактеризувати актуальні проблеми у царині японської лінгвістичної науки; - навчити виділяти, систематизувати та аналізувати граматичні явища сучасної японської мови з використанням інструментарію граматичного аналізу.
Література для вивчення дисципліни	Основна 1. 伊藤奈津美. 動詞の丁寧体否定形式「ません」「ないです」 - ポライトネス理論からの検討 // *鈴鹿国際大学紀要 Campana*. 2013, 19. P .65-80. https://suzuka.repo.nii.ac.jp/records/1465 2. 沖野谷美波. 敬語が与える印象に関する研究 ：マニュアル敬語の実態に着目して // *東京女子大学言語文化研究*. 2020, 29. P .68–98. https://twcu.repo.nii.ac.jp/records/26699 3. 国立国語研究所 . 第 30 回「ことばフォーラム」. 日本語の中の外来語と外国語 —新聞, 雑誌, テレビ — . 2007.02.24, 国立国語研究所. https://www2.ninjal.ac.jp/past-events/kotoba_forum/30/ 4. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 5. 田川拓海. 外来語の形態論研究 : 外来語系接辞と新語形成 // *筑波大学 日本語と日本文学*. 2020, 巻 66. P .25-38. https://tsukuba.repo.nii.ac.jp/records/56670 6. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 7. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 8. Індивідуальні напрацювання викладача. Додаткова 9. Комарницька Т.К., Комісаров К. Ю. Сучасна японська літературна мова. Теоретичний курс. / У 2 т. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012 . 10. Москальов Д. П. Конструкції модальності в сучасній японській мові. *Сходознавство*. 2009. № 47. С. 82-91. 11. Shibatani M. *The languages of Japan*. Cambridge University Press, 1990. 411 p. 12. 町田健. 日本語のしくみがわかる本. 研究者出版, 2000. 191 p. 13. 日本語記述文法研究会. 現代日本語文法⑥第 11 部: 複文. くろしお出版, 2008. 311 p. 14. 日本語記述文法研究会. 現代日本語文法④第 8 部: モダリティ. くろしお出版, 2003. 320 p. 15. 南不二男. 現代日本語文法の輪郭. 大修館書店, 1993. 269 p. Електронні ресурси 16. 国立国語研究所（National Institute for Japanese Language and Linguistics: NINJAL） // https://www.youtube.com/c/NINJAL-kokugoken

	17. 東京外国語大学言語モジュール/日本語/文法モジュール // https://www.coelang.tufs.ac.jp/mt/ja/gmod/
Тривалість курсу	один семестр (2-й)
Обсяг курсу	**120** годин, з них лекції – **32** години, практичних занять – **16** годин, самостійна робота – **72** години
Очікувані результати навчання	***Завдання освітньої компоненти передбачають формування у здобувача вищої освіти наступних загальних та фахових компетентностей визначених освітньою програмою:*** ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах. ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК 10. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про найновіші тенденції розвитку мовознавчих студій для аналізу сучасної японської мови, а також розвитку японської мови в діахронічному аспекті. ***У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен досягти наступних програмних результатів навчання визначених освітньою програмою:*** ПРН 1.Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної

	діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти. ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів. ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження. ПРН 18. Здійснювати науково-дослідницьку діяльність у сфері мовознавчих та літературознавчих японістичних студій. Після завершення цього курсу студент буде: **знати**: • основні теоретичні моделі граматичної будови сучасної японської мови; • інструментарій аналізу граматики японської мови; • актуальні проблеми мовознавчих пошуків у царині японської мови та підходи до їх розв'язання; • критерії виокремлення граматичних класів слів (частин мови) та їхні граматичні категорії; • принципи виділення членів речення, основні модальні категорії японського речення. **вміти**: • застосовувати у професійній діяльності інструментарій теоретичного аналізу граматики японської мови; • окреслювати поняття, теорії та концепції японської граматичної науки та актуальні проблеми японської лінгвістики; • професійно працювати з науковою інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати і класифікувати; • систематизувати та аналізувати одиниці граматичної системи сучасної японської мови у системі мови і у функціонуванні;

	• застосувати доцільні методи та інноваційні підходи до розв'язання актуальних проблем японської лінгвістичної науки; • виокремювати граматичні класи слів (частин мови) та їхні граматичні категорії в сучасній японській мові; • виділяти основні модальні категорії японського речення та здійснювати аналіз їх засобів вираження.
Ключові слова	сучасна японська мова, теоретична граматика японської мови, морфологія, синтаксис, частини мови, члени речення прагмалінгвістика.
Формат курсу	Очний
Теми	1. Теоретична граматика як наука. Моделі теоретичної граматики сучасної японської мови. 2. Речення та його структура. Члени речення сучасної японської мови. 3. Актуальні проблеми японського синтаксису. 4. Іменник та його граматичні категорії. 5. Дієслово та його основні граматичні категорії. Категорія стану. 6. Дієслово та граматичні категорії часу і аспектуальності. 7. Модальність та актуальні проблеми класифікації модальних значень. 8. Прикметник та його граматичні категорії. Прислівник. Функційні частини мови. 9. Актуальні проблеми ввічливої мови 敬語: інструктована ввічлива мова, фактори комунікативного успіху та невдачі. 10. Актуальні проблеми ввічливої мови 敬語: нові засоби вираження позитивної ввічливості. 11. Актуальні проблеми японської лексикології і словотвору.
Підсумковий контроль, форма	Комбінований іспит в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують практичного володіння мовою на рівні N2 JLPT, базових знань з морфології та синтаксису японської мови, засвоєних під час проходження практичного курсу японської мови, а також знань, отриманих під час вивчення курсів «Вступ до загального мовознавства» у системі бакалаврської освіти та «Теоретичне і прикладне мовознавство» (1 семестр магістратури).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	пояснювально-ілюстративний метод (лекція, пояснення, бесіда), демонстрування з використанням технічних засобів, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, дискусія, письмові вправи
Необхідне обладнання	ноутбук, доступ до мережі Інтернет, мультимедіа
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Система оцінювання рівня навчальних досягнень ґрунтується на принципах ЄКТС. Поточне оцінювання – 50 балів. На іспит відводиться 50 балів. Підсумкова максимальна кількість балів – 100. **Бали за поточну успішність нараховуються так:** робота на практичних заняттях – максимальна кількість балів 24 (8 практичних занять, за одне заняття – максимум 3 бали) 3 бали – студент повною мірою володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних

	відповідей та виконання письмових практичних завдань, послідовно наводить правильні приклади; 2 бали – студент володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, розуміє і викладає його основний зміст під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, однак недостатньо впевнено аргументує, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки; 1 бал – студент засвоїв навчальний матеріал фрагментарно, поверхово, не може аргументувати та навести власний ілюстративний матеріал під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, допускає суттєві неточності та помилки; 0 балів – студент не володіє навчальним матеріалом, не може викласти змісту питань теми під час усних відповідей; не виконав письмового практичного завдання. <u>поточне модульне тестування –</u> максимальна кількість балів 16 (дві модульні контрольні роботи, у кожній з яких 8 завдань по 1 балу). <u>індивідуальне завдання у формі реферату, винесене на самостійну роботу</u> – максимальна кількість балів 10. 10-9 – студент повною мірою володіє матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та аргументовано розкриває зміст обраної теми, самостійно продумує навчальну діяльність, креативно застосовує вивчені прийоми і методики викладання, послідовно наводить правильні приклади, вміє їх аргументувати та обгрунтувати. Відповідає на поставлені запитання від викладача та студентів. 8-6 – студент добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовує свою думку, розкриває зміст теоретичних питань (однак недостатньо впевнено аргументує, недостатньо впевнено відповідає, допускає несуттєві неточності та незначні помилки, не завжди наводить правильні приклади), самостійно продумує навчальну діяльність, застосовані прийоми і методики викладання загалом відповідають навчальній меті, значна частина наведених прикладів є правильною. Відповіді не вичерпні на запитання викладача та студентів. 5-3 – студент здебільшого володіє навчальним матеріалом, розуміє і викладає його основний зміст на презентації, однак без глибшого аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає окремі суттєві неточності та помилки, частково застосовує вивчені прийоми і методики викладання. Відповіді на запитання викладача та студентів не вичерпні, не точні. 2 – студент засвоїв навчальний матеріал фрагментарно, презентація поверхова, схематична, позбавлена самостійного аналізу, студент не може аргументувати та навести власний ілюстративний матеріал під час усних відповідей, слабо орієнтується в теоретичних питаннях, допускає суттєві неточності. Відповіді не точні, фрагментарні на запитання викладача та студентів. 1 – студент фактично не володіє навчальним матеріалом, презентація формальна, не самостійна. 0 – студент не володіє навчальним матеріалом, не підготував презентації.

	Підсумковий семестровий контроль передбачений у формі іспиту, максимальна кількість балів — 50. Іспитовий білет містить два усні теоретичні питання, кожне з яких оцінюється максимум по 20 балів, а також практичні питання з граматичного аналізу, які виконують письмово (2 питання по 5 балів). <u>Оцінювання теоретичного питання</u>: 20-18 балів – наводиться повна відповідь на питання, що включає логічний виклад змісту, з прикладами, що показують самостійну роботу студента; присутнє розуміння ним місця аналізованого матеріалу в системі наукових знань, правильне формулювання основних понять та пояснення фактів, включно з аналізом і та розумінням усіх граматичних явищ. 17-15 балів – наводиться майже повна відповідь на питання, що включає логічний виклад його змісту, з загалом правильними прикладами, що показують самостійну роботу студента; формулювання основних понять та пояснення фактів правильні, але допущені окремі неточності у викладі та аналізі мовного матеріалу. 14-11 балів – наводиться змістовна відповідь на питання, що включає логічний, однак неповний виклад змісту, з частковими правильними прикладами, що показують самостійні знання студента; присутнє правильне формулювання основних понять та розуміння основних граматичних явищ, але допущені окремі суттєві неточності у викладі та аналізі мовного матеріалу. 10-8 балів – наводиться відповідь на питання, що включає виклад змісту з частково правильними прикладами, з загалом правильним формулюванням основних понять та їх поясненням, однак виклад не є ані повним, ані послідовним і логічним, розуміння граматичного матеріалу є частковим. 7-5 балів – розкриваються лише загальні положення відповіді на питання, без прикладів, частково правильне формулювання основних понять. 3-2 бали – розкриваються фрагменти відповіді на питання, наближені формулювання основних понять. 1 бал – незв’язані фрагменти питання. 0 балів – відсутність відповіді. <u>Оцінювання практичного завдання:</u> 5 балів – студент правильно розуміє суть граматичних явищ і і правильно аналізує, добираючи відповідний інструментарій їх аналізу. 4 бали – студент правильно розуміє суть граматичних явищ і правильно аналізує, однак допускає несуттєві неточності та незначні помилки. 3 бали – студент загалом правильно розуміє суть граматичних явищ і їх аналізує, але допускає окремі суттєві неточності та помилки при аналізі. 2 бали – студент допускає велику кількість суттєвих неточностей та помилок під час аналізу граматичних явищ, частково не розуміє частини аналізованих граматичних явищ. 1 бал – студент допускає велику кількість суттєвих неточностей та помилок під час аналізу і не розуміє більшої частини граматичних явищ. 0 балів – студент не володіє навчальним матеріалом, не може

	проаналізувати граматичних явищ. Підсумкова максимальна кількість балів - 100. **Академічна доброчесність:** Роботи здобувачів є їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Література:** Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі зайняття курсу. Здобувачі ОП мають можливість отримати перезарахування результатів проходження навчання на платформах неформальної/інформальної освіти, напр. Coursera, Прометеус тощо, а також участі у конференції як однієї або декількох тем освітньої компоненти. Перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти здійснюється шляхом подання студентом заяви на ім'я завідувача кафедри із долученням підтверджуючих документів, завідувач кафедри формує предметну комісію, котра оцінює здобуті студентом знання у неформальному/інформальному навчанні та приймає рішення щодо перезарахування результатів. Рішення кафедри виносять для обговорення на Вчену раду факультету.
Питання до іспиту	Система наук про мову. Завдання, предмет і об'єкт граматики. Дві моделі граматики японської мови: 国学 та 日本語学. Морфологія та синтаксис як дві складові науки про граматичну будову мови. Слово і речення (висловлювання) та їхні відмінності у відображенні дійсности. Двочленна природа речення. Обмеженість однослівних речень. Вираження реченням відношення до дійсности. Лексичне та граматичне значення слова. Граматична категорія. Вплив лексичного чинника на становлення граматичної категорії. Речення та його структура. Підмет та присудок. Додаток та його види. Означення предмета та означення дії. Обставина. Інтерпретатив. Незалежні члени речення. Тематив та аспектив та дискусійність їхнього виділення. Семантичні відношення між підметом та присудком. Структурні типи речень японської мови. Порядок членів речення. Тематичне は та рематичне が.Іменник як частина мови. Граматичні категорії іменника. Основні значення відмінків та дискусійні питання відмінкової класифікації. Особові та вказівні займенники, кількісні іменники, субстантиви Дієслово як частина мови. Граматичні категорії стану, виду, часу. Види речення за метою висловлювання. Дійсний, бажальний, заклично-вольовий, потенційний, умовний способи, імператив (прогібітив). Оцінна та епістеміологічна модальність. Модальність пояснення. Адресатна модальність. Предикативні прикметники, напівпредикативні прикметники та їх граматичні категорії. Об'єктивні прикметники та емотивні прикметники. Дискусійні питання категорії часу прикметників.

	Прислівник та його види. Сполучник. Вигук. Допоміжні частини мови. Ономатопеї та проблема визначення їх частиномовної приналежности. Актуальні проблеми вивчення і функціонування ввічливої мови 敬語. Система ввічливої мови. Теорія Politeness Браун та Левінсона та погляд японських лінгвістів. Негативна ввічливість та засоби її вираження в японській мові. Позитивна ввічливість та засоби її вираження в японській мові. Взаємовідношення 敬語 та ポライトネス Актуальні проблеми сучасної японської лексикології. Лексико-семантичні пласти сучасної японської лексики та їх прагматико-стилістичний функціонал. Семантико-дериваційні процеси у сфері запозиченої лексики.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

т и ж .	Тема, план, короткі тези	Форма заняття, год	Література	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретична граматика японської мови					
1	**Тема 1. Теоретична граматика як наука. Моделі теоретичної граматики сучасної японської мови. Категорійний апарат та основні одиниці метамови.** Предмет та завдання курсу. Система наук про мову. Завдання, предмет і об'єкт граматики. Дві моделі граматики японської мови: 国学 та 日本語学. Морфологія та синтаксис як дві складові науки про граматичну будову мови. Слово і речення (висловлювання) та їхні відмінності у відображенні дійсности. Двочленна природа речення. Обмеженість однослівних речень. Вираження реченням відношення до дійсности. Лексичне та граматичне значення слова. Граматична категорія. Вплив лексичного чинника на становлення граматичної категорії.	лекція, 4 год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. Індивідуальні напрацювання викладача.	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
2	1. Підготувати повідомлення про парадигми підходу до вивчення японської мови 国学 та 日本語学, основні тпоняття та інструменти граматичного аналізу 2 Виконати практичні письмові завдання.	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття

3	**Тема 2. Речення та його структура. Члени речення сучасної японської мови. Актуальні проблеми японського синтаксису.** Речення та його структура. Підмет та присудок. Додаток та його види. Означення предмета та означення дії. Обставина. Інтерпретатив. Незалежні члени речення. Тематив та аспектив та дискусійність їхнього виділення. Семантичні відношення між підметом та присудком. Структурні типи речень. Порядок членів речення. Тематичне は та рематичне が.	лекція, 4 год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. 東京外国語大学言語モジュール / 日本語 / 文法モジュール // https://www.coelang.tufs.ac.jp/mt/ja/gmod/ 5. 国立国語研究所（National Institute for Japanese Language and Linguistics: NINJAL ） // https://www.youtube.com/c/NINJAL-kokugoken 6. Індивідуальні напрацювання викладача.	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
4	1 Підготувати повідомлення на тему: підмет, тематив та аспектив: їх критерії виділення; порядок членів речення; основні випадки вживання は та が . 2. Виконати практичні письмові завдання.	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття
5	**Тема 3. Іменник та його граматичні категорії.** Іменник як частина мови. Граматичні категорії іменника. Основні значення відмінків та дискусійні питання відмінкової класифікації. Особові та вказівні займенники, кількісні іменники, субстантиви.	лекція, 4год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. 東京外国語大学言語モジュール / 日本語 / 文法モジュール // https://www.coelang.tufs.ac.jp/mt/ja/gmod/ 5. Індивідуальні напрацювання викладача.	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
6	1 Підготувати повідомлення про дискусійні питання відмінкової класифікації. 2. Виконати практичні письмові завдання.	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття
7	**Тема 4. Дієслово та його основні граматичні категорії. Категорія стану. Граматичні**	лекція, 4год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p.	Опрацювання	Впродовж

	категорії часу і аспектуальності. Дієслово як частина мови. Граматичні категорії і лексико-граматичне значення дієслова. Категорія стану і її види. Граматичні категорії аспектуальності, часу і їх пов'язаність. Випадки, коли граматичне значення часу не відповідає дейктичному часу.		2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. Індивідуальні напрацювання викладача.	я теми, 3 год.	семестру
8	1 Підготувати повідомлення про вияв граматичних категорій залежно від лексико-граматичного значення дієслова; про категорії стану, аспектуальності, часу. 2. Виконати практичні письмові завдання.	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття
9	**Тема 5. Модальність та актуальні проблеми класифікації модальних значень.** Види речення за метою висловлювання. Дійсний, бажальний, заклично-вольовий, потенційний, умовний способи, імператив (прогібітив). Оцінна та епістеміологічна модальність. Модальність пояснення. Адресатна модальність.	Лекція, 4 год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p. 3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. 日本語記述文法研究会. 現代日本語文法④第 8 部: モダリティ. くろしお出版, 2003. 320 p. 5. 南不二男. 現代日本語文法の輪郭. 大修館書店, 1993. 269 p. 6. Індивідуальні напрацювання викладача.	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
10	1 Підготувати повідомлення про структуру модальності японської мови. 2. Виконати практичні письмові завдання.	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття
11	**Тема 6. Прикметник та його граматичні категорії. Прислівник. Функційні частини мови.**	Лекція, 4 год.	1. 高橋太郎、他. 日本語の文法. ひつじ書房, 2005. 301 p. 2. 滝浦直人、他. 日本語学入門. 放送大学教育振興会, 2020. 264 p.	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру

	Предикативні прикметники, напівпредикативні прикметники та їх граматичні категорії. Об'єктивні прикметники та емотивні прикметники. Дискусійні питання категорії часу прикметників. Прислівник та його види. Сполучник. Вигук. Функційні частини мови. Ономатопеї та проблема визначення їх частиномовної приналежности.		3. 日本語文法事典. 日本語文法学会編. 大修館書店, 2014. 749 p. 4. Індивідуальні напрацювання викладача.		
1 2	1 Підготувати повідомлення про класифікацію прикметників. 2. Виконати практичні письмові завдання. Модульне оцінювання	практичне заняття, 2 год.		Підготовка повідомлень та виконання практичних завдань, 4 год.	До практичного заняття
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми лінгвістики					
1 3	**Тема 7 Актуальні проблеми вивчення і функціонування ввічливої мови 敬語.** Система ввічливої мови 敬語. Теорія Politeness Браун та Левінсона та погляд японських лінгвістів. Негативна ввічливість та засоби її вираження в японській мові. Позитивна ввічливість та засоби її вираження в японській мові. Взаємовідношення 敬語 та ポライトネス	Лекція, 4 год.	沖野谷美波. 敬語が与える印象に関する研究 ：マニュアル敬語の実態に着目して // *東京女子大学言語文化研究*. 2020, 29. P .68–98. доступне за покликанням https://twcu.repo.nii.ac.jp/records/26699	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
1 4	Прочитання і обговорення наукових статей, присвячених ввічливій мові 敬語 Історія питання, конструкції «інструктованої ввічливої мови», фактори, які впливають на комунікативний успіх чи неуспіх вживання 敬語, прагматична диференціація ないです та ません.	практичне заняття, 2 год.	1. 沖野谷美波. 敬語が与える印象に関する研究 ：マニュアル敬語の実態に着目して // *東京女子大学言語文化研究*. 2020, 29. P .68–98. доступне за покликанням https://twcu.repo.nii.ac.jp/records/26699	Підготовка до дискусії за запропонованими питаннями, 4 год.	До практичного заняття

			2. 伊藤奈津美. 動詞の丁寧体否定形式「ません」「ないです」-ポライトネス理論からの検討 // *鈴鹿国際大学紀要 Campan*a. 2013, 19. P .65-80. доступне за покликанням https://suzuka.repo.nii.ac.jp/records/1465		
15	**Тема 8 Актуальні проблеми японської лексикології.** Запозичена лексика, її сприйняття та прагматична диференціація. Дериваційні процеси на основі запозиченої лексики.	Лекція, 4 год.	1 国立国語研究所 . 第 30 回「ことばフォーラム」. 日本語の中の外来語と外国語 —新聞, 雑誌, テレビ — . 2007.02.24, 国立国語研究所. доступне за покликанням https://www2.ninjal.ac.jp/past-events/kotoba_forum/30/ 2. 田川拓海. 外来語の形態論研究：外来語系接辞と新語形成 // *筑波大学 日本語と日本文学*. 2020,巻 66. P .25-38. доступне за покликанням https://tsukuba.repo.nii.ac.jp/records/56670	Опрацювання теми, 3 год.	Впродовж семестру
16	Прочитання і обговорення наукової статті про специфіку вживання запозичених слів у мові медіа, поняття 外来語 та 外国語, критерії вибору запозиченого чи питомого слова, афікси іншомовного походження в японській мові та словотворчі процеси на основі запозиченої лексики. Модульне оцінювання	практичне заняття, 2 год.	1. 国立国語研究所. 第 30 回「ことばフォーラム」. 日本語の中の外来語と外国語 —新聞, 雑誌, テレビ — . 2007.02.24, 国立国語研究所. доступне за покликанням https://www2.ninjal.ac.jp/past-events/kotoba_forum/30/ 2. 田川拓海. 外来語の形態論研究：外来語系接辞と新語形成	Підготовка до дискусії за запропонованими питаннями, 4 год.	До практичного заняття

			// *筑波大学 日本語と日本文学.* 2020,巻 66. P .25-38. доступне за покликанням https://tsukuba.repo.nii.ac.jp/records/56670		

Самостійна робота над індивідуальними навчально - дослідними завданнями (орієнтовні години для виконання: 16 годин)

Самостійна робота передбачає виконання індивідуального завдання на поглиблене опрацювання однієї з тем чи підтем курсу. Студент обирає тему за погодженням із викладачем та виконує друкований реферат обсягом 10 сторінок (14 font, New Times Roman, 1,5; 2 см відступ справа; 1,5 см відступ зліва; 2 см зверху і знизу), термін подачі: до дня останнього практичного заняття. У тексті реферату повинні бути посилання на використану літературу за нормативними вимогами. При використанні Інтернет-джерел необхідно вказати автора і/або дату публікації. (Якщо згадана інформація на сайті відсутня – джерело не є достатньо надійним для використання). Максимальна кількість балів – 10 (включена в семестрове оцінювання).